

Özel Tüketim Vergisinde Verginin Tecili - Terkini Ne Şekilde Gerçekleşmek- tedir?

Hazırlayan
Mehmet TIRINK
Vergi Denetmeni

1. GİRİŞ

Bilindiği üzere Özel Tüketim Vergisi Türkiye Büyük Millet Meclisinde 06.06.2002 tarihinde kabul edilerek 12.06.2002 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Özel Tüketim Vergisi dört adet listede yer alan mal ve eşyalardan alınmakta olup verginin doğuşu dört adet listede yer alan malların tasarruf hakkının el değiştirmesi aşamasında gerçekleşmekte ve bir defaya mahsus olarak alınmaktadır. Bu vergi bu yönü ile katma değer vergisinden farklılık göstermekte ve yayılı muamele vergisi olmadığı görülmektedir.

Özel Tüketim Vergisinin alındığı listelere baktığımızda, bir numaralı listenin A ve B cetveli olarak ikiye ayrıldığı, ham petrolün rafinerilerde işlenmesi sonucu elde edilen ürünlerden oluştuğu görülmektedir. Özellikle bir numaralı listenin B cetvelinde yer alan malların iki üç ve dört numaralı listede yer alan malların üretiminde kullanılan ham madde olduğu da bir gerçektir.

İki numaralı listeye baktığımızda Özel Tüketim vergisinin konusuna çeşitli özellikleri olan taşıtlar ile gezinti gemileri, uçak, uydu, helikopter, yatlar ile eğlence ve spor teknelerinin girdiği görülmektedir.

Üç numaralı listeye baktığımızda Özel Tüketim Vergisinin konusuna tütün ve içki mamullerinin girdiği görülmektedir.

Dört numaralı listeye bak-

tiğimizda ise listenin Özel Tüketim Vergisine tabi çeşitli elektronik cihazlardan, beyaz eşyadan, güzellik ve makyaj malzemelerinden, gazete, kitap, periyodik yayınlardan, elmas, kıymetli taşlar, lüks mutfak eşyaları, video bantları ve çeşitli silahlardan oluştuğu görülmektedir.

Bu bağlamda yazımızın konusunu Özel Tüketim Vergisine tabi bir numaralı listenin B cetvelinde yer alan malların yine Özel Tüketim Vergisine tabi iki, üç ve dört numaralı listelerde yer alan malların üretiminde kullanılması halinde bir numaralı listenin B cetvelinde yer alan mallara ödenen bir başka anlatımla üreticilerce yüklenilen Özel Tüketim Vergisinin hangi şartlarla tecil - terkin işleminden yararlandırıldığı ile,

İhraç kayıtlı satışlarda imalatçı tarafından yüklenilen Özel Tüketim Vergisinin ne şekilde tecil-terkin işleminden yararlandırıldığı hususunun anlatılması oluşturmaktadır.

2. ÜRETİMDE ÖZEL TÜKETİM VERGİSİNİN TECİL - TERKİNİ İLE HÜKÜMLERE UYULMAMASI HALİNDE UYGULANAN MÜEYYİDELER

Yukarıda yapılan açıklamalardan da anlaşıldığı üzere Özel Tüketim Vergisinin bir numaralı listenin B cetvelinde yer alan malların yine özel tüketim vergisine tabi iki, üç ve dört numaralı listelerde yer alan malların üretiminde kullanılması halinde üreticiye özel tüketim vergisinin tecil - terkin hakkı getirilmesidir. Burada amaç üretim üzerindeki özel tüketim vergisi yükünün belirli şartlara uyulması halinde ortadan kaldırılmasıdır.

Bu çerçevede özel tüketim vergisinin tecil - terkininde aranan şartlara baktığımızda öncelikle bir sayılı listenin B cetvelindeki malların; bir sayılı listeye dahil olmayan malların bir başka anlatımla iki, üç, dört numaralı listelerde yer alan malların üretiminde kullanılması gerekmektedir. Bu şart gerçekleştiğinde bir numaralı listenin B cetvelinde yer alan malların ithalatçıları veya imalatçıları tarafından üreticilere tesliminde düzenlenen fatura tarihi itibarıyla tarh ve tahakkuk ettirilen özel tüketim vergisinin Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek kısmı, vergi idaresince teminat mektubu alınmak suretiyle üreticiden tahsil edilmemekte ve özel tüketim vergisi tecil olunmaktadır.

Tecilden kasıt alınması gereken verginin belirli şartlar dahilinde alınmasından belirli bir süre için vazgeçilmesidir.

Özel Tüketim Vergisinin bir numaralı listenin B cetvelinde yer alan malların ithalatçıları veya imalatçıları tarafından, özel tüketim vergisine tabi iki üç dört numaralı listelerde yer alan malların üreticilerine teslim edilmesi halinde, ithalatçılar veya imalatçılar tarafından düzenlenen faturanın tarihini takip eden

aybaşından itibaren on iki ay içinde bir sayılı listeye dahil olmayan malların iki üç dört numaralı listelerde yer alan malların üretiminde kullanılması halinde tecil olunan vergi, vergi idaresince terkin edilmekte bir başka anlatımla verginin alınmasından tamamen vazgeçilmektedir.

Bu hükümlere uyulmaması halinde tecil olunan vergi, vade tarihinden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51. maddesinde belirlenen gecikme zammı ile birlikte alıcıdan bir başka anlatımla özel tüketim vergisine tabi iki, üç, dört numaralı listelerde yer alan malların üreticilerinden tahsil edilir.

Ancak tecil edilen verginin 213 sayılı Vergi Usul Kanunun'da belirtilen mücbir sebepler dolayısıyla ki bunlar aşağıda belirtildiği gibidir.

- Vergi ödevlerinden herhangi birinin yerine getirilmesine engel olacak derecede ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk;
 - Vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak yangın, yer sarsıntısı ve su basması gibi afetler;
 - Kişinin iradesi dışında vukua gelen mecburi gaybubetler;
 - Sahibinin iradesi dışındaki sebepler dolayısıyla defter ve vesikalarının elinden çıkmış bulunması,
- gibi hallerdir.

Bu gibi hallerde özel tüketim vergisinin bir numaralı listesinin B cetvelinde yer alan malların yine özel tüketim vergisine tabi iki, üç, dört numaralı listelerde yer alan malların üretiminde on iki ay içinde kullanılamaması durumunda tecil edilen özel tüketim vergisi tecil edildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48. maddesine göre ilgili dönemler için geçerli tecil faizi ile birlikte alıcıdan tahsil edilir.

3. ÖZEL TÜKETİM VERGİSİNDE İHRAÇ KAYITLI SATIŞLARDA VERGİNİN TECİL - TERKİNİ İLE HÜKÜMLERE UYULMAMASI HALİNDE UYGULANAN MÜEYYİDELER

Bilindiği üzere ihracat kayıtlı satışlarda verginin tecil - terkinin uygulaması ilk defa Katma Değer Vergisi Kanunu'nda görülmüş olup Özel Tüketim Vergisi'nde de aynı müessese getirilmektedir. Burada amaç ihracatın vergi idaresince teşvik edilmesidir.

İmalatçı mükellefler özel tüketim vergisinde de ihracat kayıtlı teslimlerde bulunabileceklerdir. İhracat kayıtlı satışlarda bir imalatçı bir ihracatçı bulunmaktadır. İmalatçılar ihracat edilmek üzere ihracatçılara mal tesliminde bu-

lunduklarında düzenledikleri faturalarda gösterdikleri ancak ihracatçıdan tahsil edemedikleri özel tüketim vergisi, vergi idaresince tecil edilmekte düzenlenen fatura tarihini takip eden ay başından itibaren ihracat üç ay içinde gerçekleştirilir ise vergi idaresince tecil edilen özel tüketim vergisi terkin edilmekte imalatçıya gerek nakden gerekse mahsuben iade edilmektedir. Şayet ihracat üç ay içinde gerçekleşmez ise ihracatın gerçekleşmemesi mücbir sebebe dayanıyor ise 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48. maddesine göre özel tüketim vergisi ilgili dönemler için geçerli tecil faizi ile birlikte hem imalatçı hem de ihracatçıdan müşterek müteselsilen sorumluluk çerçevesinde tahsil edilecektir.

Mücbir sebep yok ise bu sefer özel tüketim vergisi aynı kanunun 51. maddesine göre belirlenen gecikme zammı ile birlikte hem imalatçı hem de ihracatçıdan müşterek müteselsilen sorumluluk çerçevesinde tahsil edilecektir.

4. SONUÇ

Özel Tüketim Vergisi Kanunun ikinci bölümü olan istisnalar başlığı altında yer alan verginin tecili müessesesi ile özel tüketim vergisine tabi dört adet listeden özellikle bir numaralı listenin B cetvelinde yer alan malların özel tüketim vergisine tabi iki, üç, dört sayılı listelerde yer alan malların üretiminde hammadde olarak kullanılacağı görülmüş ve özel tüketim vergisine tabi iki, üç, dört numaralı listedeki malları üretenlere özel tüketim vergisi yükü gelmemesi amacı ile verginin tecili müessesesi getirilmiştir.

Özel tüketim vergisine tabi bir sayılı listenin B cetvelindeki malların; bir sayılı listeye dahil olmayan iki, üç, dört numaralı listelerde yer alan malların üretiminde kullanılmak üzere ithalatçıları veya imalatçıları tarafından tesliminde tarh ve tahakkuk ettirilen özel tüketim vergisinin Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek kısmı, alıcılardan teminat mektubu alınmak suretiyle tecil olunacak Söz konusu malların tecil tarihini takip eden aybaşından itibaren on iki ay içinde bir sayılı listeye dahil olmayan iki, üç, dört numaralı listelerde yer alan malların üretiminde kullanılması halinde vergi idaresince tecil edilen özel tüketim vergisi yine vergi idaresince terkin edilecektir. Böylelikle üretim üzerinde kalacak özel tüketim vergisinden üreticiler korunmuş olacaktır.

Özel tüketim vergisi ile getirilen diğer bir uygulama ise Katma Değer Vergisi Kanunu'nda olduğu gibi ihraç kayıtlı satışlarda imalatçılar tarafından ihracatçılara ihraç edilmek amacı ile teslim edilen malların ihracatçıları tarafından üç ay içinde ihraç edilmesi halinde imalatçılar tarafından düzenlenen faturalarda gösterilip de tahsil edilmeyen özel tüketim vergisinin vergi idaresince tecil terkin kapsamında imalatçılar gerek nakden, gerekse mahsuben iade edilmesidir. Böylelikle direkt ihracat yapamayan imalatçılar teşvik edilmiş olmaktadır.